

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 24.10.2005
COM(2005)504 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK ÉS
AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK**

Tematikus stratégia a tengeri környezet védelme és megőrzése érdekében

{SEC(2005)1290}

1. BEVEZETÉS

A tengeri környezet kincs. Bolygónk életterének 99%-át a tengerek és óceánok adják. A Föld felszínének 71%-át borítják, a bioszféra 90%-át tartalmazzák, következésképp biodiverzitásuk nagyobb, mint a szárazföldi és az édesvízi ökoszisztémáké. A tengeri ökoszisztémák döntő szerepet játszanak az éghajlati és az időjárási minták alakításában. Az élethez nélkülözhetetlen tengeri környezet nagyban hozzájárul a gazdasági virágzáshoz, a társadalmi jóléthez és az életünk minőségéhez.

A tengeri környezetre azonban számos terhelés nehezedik. Ennek látványos jelei, hogy a tenger biológiai sokfélesége rohamosan csökken, vize veszélyes anyagokkal szennyeződik, és hogy szembesülünk az éghajlatváltozás következményeivel. A ENSZ által nemrégien kiadott Millenniumi ökoszisztéma-felmérés felhívta a figyelmet a halállományok zsugorodására és a tengeri élővilágot pusztító káros algavirágzásokra, de ez csak a két legfontosabb példa az ökoszisztémák egyre gyorsabb, gyökeresebb és várhatóan visszafordíthatatlan változására.

Mivel Európa óceánjainak és tengereinek állapota egyre több aggodalomra ad okot, a tengeri környezet védelme és megőrzése érdekében az EU 6. környezetvédelmi programjába belefoglalták egy tematikus tengervédelmi stratégia létrehozásának kötelezettségét (a továbbiakban: a stratégia), azzal a tágabb céllal, hogy előmozdítsa „a tengerek fenntartható használatát és a tengeri ökoszisztémák megőrzését.” Noha a stratégia főleg az Európai Unió országaival határos tengerek védelmére összpontosít, számba vesz olyan nemzetközi jelentőségű kérdéseket is, mint az uniós tevékenységek más helyeken, például a nyílt tengereken tapasztalható következményeinek csökkentése.

A stratégia az EU tágabb tengeri szakpolitikája keretébe illeszkedik. Az ilyen szakpolitika létjogosultsága Európa tengeri dimenziójának gazdasági, társadalmi és környezeti súlyából adódik, ahogyan azt a 2005-2009-es stratégiai célkitűzésekben a Bizottság is hangsúlyozta. A cél, hogy Európa dinamikus, de a tengeri környezettel összhangban álló tengeri gazdasággal rendelkezzen, s ebben a tengerkutatás élvonala segítse. 2006 elején a szakpolitika hatóköréről és főbb cselekvési irányairól zöld könyv jelenik meg. A stratégia közvetlenül hozzá fog járulni az Unió jövőbeni tengeri szakpolitikája kialakításán végzett munkához.

Az Európai Unió által a tengeri ügyek terén tett kezdeményezések jól tükrözik, hogy a tengeri ökoszisztémák fontossága és érzékenysége egyre inkább elismert tény. Számos uniós és Unió kívüli ország tett az utóbbi években fontos szakpolitikai kezdeményezéseket. Ezek kivétel nélkül abból indulnak ki, hogy a tengeri környezet magas szintű védelme elengedhetetlen a tengerek és óceánok nyújtotta gazdasági lehetőségek kiteljesedéséhez.

2. AZ EURÓPAI TENGERI KÖRNYEZET ÁLLAPOTA ROMLIK

Európa tengeri környezetét egyre több súlyos veszély fenyegeti. A Bizottság ezeket a veszélyeket egy 2002-es közleményben¹ foglalta össze. A tengerek és óceánok romló állapotára utaló bizonyítékok száma az elmúlt három évben csak nőtt. Európa tengeri élővilágának változatossága csökken és továbbra is átalakulásokon megy keresztül. A tengeri élőhelyek pusztulnak, állapotuk romlik, zavarásnak vannak kitéve.

¹ COM(2002) 539.

A tengeri környezetet fenyegető főbb tényezők az éghajlatváltozás, a szennyezés (beleértve a veszélyes anyagokkal való szennyeződést, a szárazföldről eredő szennyezést, a hulladékot, a mikrobiológiai szennyezést, a balesetek során a hajókból a tengerbe ömlő olajat, a tengeri olaj-ésgázkitermelésből eredő szennyezést, a hajók leszereléséből származó szennyezést és a zajszenyezést), a kereskedelmi halászat, a nem őshonos (exotikus) fajok behurcolása a hajók által kieresztett ballasztvízben, az eutrofizáció (vagyis a növényi tápanyagok feldúsulása) és az ezáltal kiváltott algavirágzások, valamint a radioaktív nuklidok illegális kieresztése (a veszélyekről és fenyegetésekről részletes adatokat a stratégiához csatolt hatásvizsgálat tartalmaz).

A tengeri környezet állapotának romlása, ökológiai tőkéjének ebből fakadó vesztesége kockára teszi az európai tengerek és óceánok biztosította jólét és munkahelyek újrateremtődését. Ha nem foglalkozunk ezzel, az EU-s tengeri ágazat nem lesz képes hozzájárulni a lisszaboni menetrend tartásához.

Különösen érintettek lehetnek az olyan gazdasági tevékenységek, amelyek sikere közvetlenül függ a tengeri környezet minőségétől. A kulcsfontosságú turisztikai ágazat komoly csapást szenvedne. Ami a halászatot illeti, pusztán a tőkehal túlhalászása az Északi- és a Balti-tengeren 2002-ben 400 millió euróra becsült veszteséget okozott². Más előrejelzések szerint amennyiben az állományokat nem megfelelően kezelik és az ipar nem válik korszerűbbé, a brit halászat bevétele a jelenlegi szint 30%-ára zsugorodhat³.

3. A TENGEREK KEZELÉSÉRE NINCS MEGFELELŐ INTÉZMÉNYI KERET

Európa tengeri környezetének jobb védelmét intézményi akadályok is nehezítik.

- Uniós és nemzeti szinten is számos olyan intézkedés van érvényben, amely valamilyen mértékben hozzájárul a tengeri környezet védelméhez, azonban ezen intézkedések nagy része ágazati jellegű, és nem kifejezetten a tengeri környezet védelmét célozza.
- Európa regionális tengerei közül több is tárgya valamilyen nemzetközi egyezménynek, s némelyik egyezmény jelentősen hozzájárult a tenger védelméhez. Ezen egyezményekhez azonban csekély végrehajtó hatalom párosul, ami korlátozza hatékonyságukat a kívánt cél elérésében.
- Világszinten kevés kapcsolódási pont létezik a különböző érvényben lévő stratégiák, egyezmények és megállapodások között. Számos, a tengeri környezetről szóló nemzetközi egyezmény esetében okoz nehézséget a megvalósítás és a végrehajtás. Ez különösen azért aggasztó, mert egyes tengeri tevékenységek – például a hajózás – globális természetűek.

A stratégia kialakítása máris jelentősen hozzájárult a tengervédelmi erőfeszítések fokozásához, különösen a regionális tengerekre vonatkozó egyezmények által. A Balti-tenger védelmével foglalkozó Helsink-i Bizottság és az Északkelet-atlanti térség védelméről szóló Oslói és Párizsi Egyezmény 2003-ban Brémában tartott miniszteri találkozója, valamint a

² WWF, 2002.

³ UK Cabinet Office, 2004.

Földközi-tenger védelméről szóló Barcelonai Egyezmény Cataniában 2003 novemberében tartott miniszteri találkozója kötelezettséget vállalt, hogy hozzájárul a stratégiához.

A tengeri környezettel és az erre vonatkozó szakpolitikákkal foglalkozó világos és átfogó elképzelésre van szükség ahhoz, hogy a meglévő intézmények, szakpolitikák és egyezmények segítségével elért haladásra építve további sikereket könyvelhessünk el. Egy határozott uniós tengervédelmi politika kiegészítene és teljesítményre sarkallná a jelenleg meglévő, intézményi rendelkezések által létrehozott mozaikot azáltal, hogy jogi úton érvényesíthető keretet biztosít a tagállamok immár uniós intézmények által támogatott tevékenységéhez. A regionális egyezmények külön jelentőséggel bírnak és felbecsülhetetlenül értékes segítséget fognak jelenteni az uniós stratégia végrehajtásában, hiszen nagy múltra visszatekintő tudományos és műszaki hozzáértéssel párosulnak, emellett pedig összeköttetést biztosítanak az EU-n kívüli országokkal. Tekintettel a meglévő nemzetközi intézményi és jogi megállapodásokra (IMO – Nemzetközi Tengerészeti Szervezet, UNCLOS – az Egyesült Nemzetek Szervezetének tengerjogról szóló egyezménye), az EU szakpolitikája a tengeri szakpolitikáról szóló zöld könyv értelmében kerül kialakításra.

4. HIÁNYZÓ SZAKÉRTELEM

A jó szakpolitika alapja a jó minőségű információ. A meglévő felügyeleti és értékelési programok viszont sem nem integráltak, sem nem teljesek. Az ezek segítségével az európai tengeri környezetről nyert ismeretek több ponton hiányosak. Nem ismerjük pontosan az érvényben lévő intézkedések hatékonyságát, ahogy az emberi tevékenységek által okozott veszélyeket és terhelést sem.

Újfajta megközelítést kell kialakítani a tengerrel kapcsolatos felügyelet és értékelés terén, a tudományos adatokat pedig fel kell használni a különböző kormányzati szinteken. Ilyen intézkedések segítségével azonosíthatók és pótolhatók a korábban említett hiányosságok, csökkenthető a kettős adatgyűjtés és kutatás, valamint előmozdítható a tengerkutatásban a harmonizáció, a tengerrel kapcsolatos ismeretek széleskörű terjesztése és használata. Ezáltal a különböző ágazatokban és intézményekben törvényszerűen javulna a hatékonyság.

Az új megközelítésnek a már létező programokon kell alapulnia, mint például a közös halászati politika (KHP) keretébe tartozó ún. adatgyűjtési rendelet, és teljes összhangban kell állnia a Bizottság új INSPIRE és GMES elnevezésű kezdeményezéseivel.

5. SZEMBENÉZÉS A KIHÍVÁSOKKAL

A meglévő tengervédelmi intézkedések és erőfeszítések összefogása nem elegendő a kívánt szintű védelem és megőrzés biztosításához.

Ahhoz, hogy a biológiai sokféleség eltűnése és a tengeri környezet állapotának további romlása megelőzhető legyen, integrált védelmi és helyreállítási politikára van szükség, amely figyelembe veszi a terheléseket, és világos működési célokat tűz ki, cselekvéseket irányoz elő.

5.1. A stratégia átfogó célja

A stratégia célja megvédeni és helyreállítani Európa tengereit és óceánjait, valamint biztosítani, hogy az emberi tevékenységeket fenntartható módon végezzék annak érdekében, hogy a jelen és a jövő nemzedékek biológiailag gazdag, dinamikus, biztonságos, tiszta, egészséges és jövedelmező tengereknek és óceánoknak örvendhessenek.

5.2. A stratégia építésének legfontosabb elemei

E nagyratörő cél elérése érdekében a jövőbeni uniós stratégia megtervezéséhez és megvalósításához új megközelítésre és elvekre van szükség, így többek között a következőkre:

- **kettős uniós és regionális megközelítés**, melynek értelmében a tagállamok és a tengerekkel és óceánokkal határos harmadik országok közötti együttműködést és közös megközelítést uniós szinten alakítják, de az intézkedések tervezését és végrehajtását a regionális szintre bízzák, mivel ott nagyobb figyelmet tudnak fordítani a körülmények sokféleségére, a tengeri és tengerparti területek egyedi megoldásokat kívánó problémáira és szükségleteire;
- **tudásalapú megközelítés** a tájékozott politikaformálásért;
- **ökoszisztéma-alapú megközelítés**, melynek segítségével a tengeri környezetre kihatással bíró emberi tevékenységeket integrált módon irányítják, és egyensúlyt teremtenek a tengerek és óceánok megőrzése és fenntartható használata között;
- **együttműködő megközelítés**, melynek szellemében valamennyi jogosan érdekelt féllel zajlik párbeszéd, és erősödik a meglévő regionális tengeri egyezményeken belüli együttműködés.

5.3. Szükség van-e egy új szakpolitikai eszközre?

A tengeri környezet védelme és megőrzése érdekében komolyabb lépésekre van szükség, és az Európai Uniónak fel kell szerelkeznie egy olyan eszközzel, ami garantálja a sikert. A megerősített együttműködésnek biztosítania kell:

- Európa tengerei és óceánjai magas szintű védelmét;
- egy jobb tudásalapot a szakpolitikák formálásához;
- integrált és költséghatékony cselekvéseket a terhelés csökkentése érdekében;
- a hatékony felügyeletet és értékelést, hogy a célokat Európa biztosan elérje és a cselekvések eredményt hozzanak.

Több lehetőséget is számba vettek (részletekért lásd a hatásvizsgálatokat). Az első lehetőség az volt, hogy szigorítják a tengeri környezetre vonatkozó meglévő jogszabályokat és szakpolitikákat. Részletes elemzés után nem erre a lehetőségre esett a választás, mivel a Szerződés által megkövetelt magas szintű védelem biztosításához ez a megoldás nem lett volna elegendő: az ágazati politikák ugyanis külön-külön foglalkoznak a tengeri ökoszisztémák egyes összetevőivel, nem kölcsönhatásukban, s céljaik különbözőek, akár egymásnak ellentmondóak is lehetnek.

A második lehetőség az lett volna, hogy ösztönzik az együttműködést a tagállamok önkéntes kötelezettségvállalásai és a regionális tengeri egyezmények révén. Azonban egy önkéntességen alapuló helyzetben nem lett volna lehetséges szoros együttműködési keretet kialakítani, ha a tagállamok szabadon és egyoldalúan, az általuk elfogadhatónak tartott mértékben csökkenthetnék a védelem szintjét, megtehetnék, hogy nem járulnak hozzá egy jobb tudásalap kialakításához, vagy megtagadhatnák a költséghatékony intézkedések végrehajtását, ezzel másokra hárítva a terheket. Ezért ezt a lehetőséget is elvetették.

A fentiek alapján a Bizottság úgy véli, hogy a stratégia céljainak elérése kötelező erejű jogi eszközt kíván. Az eszköz megválasztásakor a Bizottság rugalmas megközelítést alkalmazott, amely tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét. A javaslat egy tengervédelmi stratégiáról szóló irányelvre vonatkozik, melynek hatóköre nagyratörő, de eszközei nem túl merevek. Egy túl szigorú eszköz elfogadása zsákutcába juttathatja a folyamatot, mivel nem hagy lehetőséget a regionális vonatkozások figyelembevételére.

5.4. A tengervédelmi stratégiáról szóló irányelv főbb vonásai

A cél az, hogy Európa tengeri környezete 2021-re jó állapotban legyen. Ez az időpont egybeesik a vízügyi keretirányelv égisze alá tartozó vízgyűjtő területek kezelési tervei első felülvizsgálatának időpontjával, ezáltal lehetőség nyílik a két irányelv későbbi végrehajtásának összehangolására.

Az irányelv csak uniós szinten határozná meg a közös célokat és elveket. Európai tengeri régiókat jelölne ki, lehetséges alterületekkel, amelyek víztani, tengertani és biológiai-földrajzi jellemzők alapján a végrehajtás szempontjából kezelési egységekként használhatóak. Uniós szinten az irányelv nem írna elő környezetkezelési intézkedéseket.

A tengeri régiókon vagy alterületeken belül a tagállamok egymással szoros együttműködésben a felségterületükhöz vagy joghatóságuk alá tartozó vizekre tengervédelmi stratégiákat dolgoznak ki. A stratégiáknak tartalmazniuk kell a tengeri környezetre ható terhelések és veszélyek értékelését, regionális környezetvédelmi célokat, mutatókat és felügyeleti intézkedéseket, amelyek segítségével fel lehet mérni a célok felé megtett haladást. A közös tengervédelmi stratégiák alapján a Bizottság felkérné a tagállamokat, hogy – más tagállamok és az érintett harmadik országok közreműködésével – a jó környezeti állapot elérése érdekében intézkedéscsomagokat hozzanak létre és hajtsanak végre. A Bizottság szorgalmazni fogja, hogy az ilyen munkát regionális tengeri egyezmények keretében végezzék.

Amennyiben a tagállamok által felvetett kérdések a Közösség hatáskörébe tartoznának, a tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot. A Bizottság válaszaiban rámutathat, hogy a kérdéses problémával milyen uniós politikák foglalkoznak, vagy adott esetben jelezheti az ilyen politikák (például a közös halászati politika vagy a közös agrárpolitika) kezelése és alakítása folyamán várható kiigazításokat, intézkedéseket. Ha a kérdések világszintű megállapodások vagy egyezmények (UNCLOS, IMO) hatálya alá tartozó tevékenységeket érintenek, e szervezeteken belül közös uniós álláspont kerülhet kialakításra.

Az egyes tengeri régiók helyzetére való tekintettel az irányelv rendelkezik olyan különleges helyzetekről vagy területekről, ahol a tagállam a kitűzött környezetvédelmi célokat kellően magas szinten nem tudná teljesíteni.

A végrehajtás szakaszos lesz, az irányítás mindvégig rugalmas marad. Rendszeres felülvizsgálatokra kerül majd sor, amelyek során figyelembe veszik a felügyeleti tevékenységek során gyűjtött adatokat, új fejleményeket és a bevezetett intézkedések hatásait.

6. ÖSSZHANG MÁS POLITIKÁKKAL

6.1. Az EU jövőbeni tengeri szakpolitikája

Az Európai Unió jövőbeni tengeri szakpolitikájáról szóló, 2005. márciusi közlemény kiemeli, hogy nemzetközi szinten egyre inkább elfogadott tény, hogy a tengeri ügyek összekapcsolódnak, és ha a tengerek különböző használatait hatékonyan akarjuk irányítani, és a tengeri élővilág sérelme nélkül szeretnénk a tengerek adta növekedési potenciált erősíteni, az összehangolt megközelítést kíván.

A környezetvédelmi kérdésekben való együttműködés fokozása által a tengervédelmi stratégia a jövőbeni tengeri szakpolitika környezetvédelmi pillérévé válik. Kijelöli a fenntartható gazdagság, termelékenység, munkalehetőségek és az általános emberi jólét alapját képező tengerek és óceánok élővilágának védelméhez szükséges intézkedések irányvonalát.

A jövőbeni tengeri szakpolitika egyik fő feladata a tengerek és óceánok használatának és használóinak szabályozására szolgáló átfogó igazgatási keret kiépítése lesz. Ezzel foglalkozik a tengeri szakpolitikáról szóló zöld könyv. A tengeri szakpolitikáról szóló zöld könyvben előrevetített kezelési rendelkezések képeznék az első lépést. A tengeri szakpolitika keretében kidolgozandó tágabb kezelési rendszer további fejlesztésére vonatkozó lehetőségek megfontolásakor figyelembe kell venni az európai regionális tengerekkel kapcsolatos változatos jogi és politikai környezeteket: a Balti-tenger esetében 7 uniós tagállam és az Orosz Föderáció érintett, míg a Földközi-tengeren még nincsenek kijelölve kizárólagos gazdasági övezetek, és az Uniónak számos harmadik országgal kell együttműködnie.

6.2. Más uniós politikák

6.2.1. Összhang más környezetvédelmi intézkedésekkel és kezdeményezésekkel

Noha uniós szinten számos intézkedés és kezdeményezés járul hozzá valamilyen mértékben a tengeri környezet védelméhez, ezeket az intézkedéseket nem kifejezetten a tenger védelmére tervezték.

- Mivel a tengerek szárazföldi vízgyűjtő területeinek védelme nyomán tisztább édesvíz ömölhet a tengerekbe, a vízügyi keretirányelv végrehajtása jelentősen hozzá fog járulni a tengerek védelméhez. A Bizottság és a tagállamok vízügyi igazgatói – akik a közös végrehajtási stratégia keretében felügyelik a vízügyi keretirányelv végrehajtását – a kellő összhang érdekében rendszeresen fognak egyeztetni a tengervédelmi stratégiáról és annak a vízügyi keretirányelvhez való kapcsolódásáról, a múltbéli tapasztalatokra építve.
- Szintén fontos kérdés más idevágó uniós vízügyi jogszabályok, így a települési szennyvíz kezeléséről és a nitrátszennyezés elleni védelemről szóló irányelvek végrehajtása is, mivel az várhatóan a tengeri eutrofizáció csökkenéséhez vezet.
- A stratégia céljainak megvalósításához fontos az éghajlatváltozás elleni küzdelem folytatása. Ezzel kapcsolatban kiegyensúlyozott értékelést érdemel a tengeri

szélerőművek hozzájárulása az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez, figyelembe véve mind a környezetvédelmi, mind a versenyképességi megfontolásokat.

- A stratégia nem írja felül, illetve nem akadályozza az élőhelyvédelmi irányelvben vagy a madárvédelmi irányelvben foglalt, a tengeri környezetet érintő kötelezettségeket. Ezzel szemben hosszú távon segíti ezen élőhelyek és fajok helyreállítását és védelmét azáltal, hogy általánosan javítja a tengeri környezet állapotát.
- Mivel a tengerparti területek ügye elválaszthatatlan a tengeri környezet ügyétől, a tengervédelmi stratégia végrehajtása egyben keretet biztosít a tengerparti zónák integrált kezelésére vonatkozó ajánlásban előrevetített nemzeti stratégiák számára, valamint a területhasználat tervezéséhez általában.
- Jelentős kölcsönhatás érhető el a tengervédelmi stratégia és a 6. környezetvédelmi cselekvési programban létrehozott más tematikus stratégiák: a légszennyezéssel foglalkozó, a talajvédelmi, a peszticidekkel foglalkozó, a hulladék újrahasznosításáról szóló, az erőforrások fenntartható használatáról szóló és a városi környezetről szóló tematikus stratégiák között. Például a hajózásból eredő szennyezőanyag-kibocsátással – ami lényeges kérdés – a légszennyezéssel foglalkozó stratégia és a közelmúltban elfogadott, a hajózási tüzelőanyagok kéntartalmáról szóló irányelv is foglalkozik.
- A környezetvédelemmel és egészségüggyel kapcsolatos stratégiában meghirdetett, a tengeri flóra és fauna szennyezettségének követésére szolgáló program szintén hozzá fog járulni a tengervédelmi stratégiához.

6.2.2. *Folyamatos törekvés az integrációra*

- A halászatok hozzájárulása a megreformált közös halászati politikán és az abban foglalt környezetvédelmi helyreállító intézkedéseken alapul. Ezek előreláthatólag kedvező hatással lesznek a halászott halállományok, a nem célfaj tengeri fajok és ökoszisztémák gazdagságára. Együttműködést kell kialakítani a nemrég létrehozott regionális tanácsadó testületekkel. A tengervédelmi stratégia regionális végrehajtása során felmerülő kiemelt intézkedések ismeretében új halászati irányítási intézkedések válhatnak szükségessé, ezeket mindig a közös halászati politika keretében kell megvizsgálni.
- Fontos szerephez jutnak az elmúlt évek során uniós szinten kialakított terjedelmes tengerbiztonsági jogszabálycsomagok. A stratégia részeként, helyi szinten készült értékelések rávilágíthatnak olyan kiegészítő intézkedések és kezdeményezések szükségességére, amelyekkel tovább csökkenthető a hajózásnak a környezetre gyakorolt hatása. Ilyen intézkedés lehet a kőolaj és a kőolajtermékek szállításának alternatív módját jelentő vezetékrendszerek vagy vasúti útvonalak kidolgozása.
- A szárazföldön végzett emberi tevékenységek is jelentős hatással vannak a tengeri környezet minőségére, ezért elengedhetetlen a tengervédelmi megfontolásokat beépíteni az olyan kulcsfontosságú szakpolitikákba, mint a mezőgazdaság, az energiaügy, az ipar, az idegenforgalom vagy a tengerparti és regionális fejlesztés. A

tengervédelmi stratégia és az Európai Unió peremterületein fekvő partvidékek kapcsolata különleges figyelmet érdemel.

- Az EU hetedik kutatási keretprogramja is fontos szerepet játszik, mivel fokozza a tengeri ökoszisztémák és dinamizmusok területén, valamint a tengeri erőforrások fenntartható használata területén végzett alkalmazott kutatási tevékenységet.
- Cselekedni kell annak érdekében, hogy a tengeri környezetet terhelő ipari és lakossági hulladékot a közösségi szabályozás értelmében megfelelően kezeljék. A nukleáris hulladékok hatékony kezelése terén a Bizottság felhívja a figyelmet a nukleáris hulladékgazdálkodásra vonatkozó, a közelmúltban elkészített javaslata elfogadásának jelentőségére.

6.2.3. *A nemzetközi vetület*

A tengervédelmi stratégia végrehajtása hozzásegíti az Európai Uniót a vonatkozó nemzetközi megállapodások értelmében vállalt kötelezettségei teljesítéséhez, és javítja az Unió hozzájárulását a világszinten kitűzött célokhoz. A tagállamokat továbbra is bátorítani kell olyan nemzetközi egyezmények ratifikálására és végrehajtására, amelyek a tengeri környezet védelmét célozzák. (Ilyen a hajók ballasztvizének és az üledékeknek a kezelésére és ellenőrzésére vonatkozó nemzetközi egyezmény vagy az ártalmas lerakódás-és korhadásgátló szerek ellenőrzésére vonatkozó egyezmény). Mivel a tengeri környezet lényegénél fogva határokon átnyúló, az Unió számára elsőbbségi kérdés, hogy világszinten munkálkodjon tovább a tengeri környezet védelme érdekében, még olyan érzékeny területen is, amilyen a mélyvízi erőforrások megőrzése és használata.

Az Európai Unió az ENSZ biológiai sokféleségről szóló egyezménye keretében a jövőben is vezető szerepet fog vállalni az olyan döntések végrehajtásában, amelyek gátat vetnek a biodiverzitás globális csökkenésének. A stratégia természetesen fokozza a biológiai sokféleségről szóló egyezmény tengerrel kapcsolatos céljai elérése érdekében kifejtett uniós erőfeszítéseket. A Bizottság a jövőben felgyorsítja azt a munkát, ami a közös halászati politika értelmében a fejlődő országokkal kötött halászati megállapodások fenntarthatóságának növelésére irányul.

Az EU fejlesztési együttműködése a fejlődő országokkal továbbra is létfontosságú ezen országoknak a tengeri erőforrásaik védelmére, megőrzésére és fenntartható használatára irányuló erőfeszítései támogatása terén, beleértve a hajók leszerelését is.

6.3. **Együttműködés a nem uniós szereplőkkel**

6.3.1. *Együttműködés a regionális tengeri egyezményekkel*

A regionális tengeri egyezmények olyan fórumok, amelyeken belül a Közösség, az uniós tagállamok és harmadik országok közösen dolgoznak és gazdag tapasztalatra tettek szert a tengeri környezet védelmében. Az ilyen egyezményeket fel kell használni a szükséges együttműködés előmozdításához. A stratégia elő fogja mozdítani az egyezmények keretén belüli együttműködés fokozását, valamint ösztönözni fogja az egyezmények közötti tapasztalatcseréket és szakmai hozzájárulásokat. Ez lesz az együttműködés lehető legjobb fóruma, ami lényegesen javítja a hatékonyságot, mivel *ad hoc* szerkezet nem jön létre.

6.3.2. *Együttműködés harmadik országokkal*

A stratégia célja erősíteni a párbeszédet azon harmadik országokkal, amelyekkel közösek az EU tengerei és óceánjai. Az EU és harmadik országok között létrejött kétoldalú együttműködési keretek, például a szomszédos országok többségével kötött társulási és együttműködési megállapodások, valamint az európai szomszédsági politika keretében kidolgozott cselekvési tervek különösen fontos szerephez jutnak. Az energiáról szóló EU–Oroszország párbeszéd is hozzá fog járulni a tengeri környezet védelméhez azáltal, hogy ösztönzi a kőolaj szárazföldi szállítását, és javítja a kőolaj tengeri szállításának biztonságosságát.

A meglévő és a jövőben létrehozandó csatornákon keresztül megfelelő anyagi támogatást kell biztosítani az érintett harmadik országokkal való együttműködési erőfeszítések költségeinek fedezésére, különösen az európai szomszédsági politika pénzügyi eszközén és más támogatási eszközökön keresztül.

7. **KÖVETKEZTETÉS**

A tengeri környezet veszélyeztetett. Határozott európai uniós intézkedésre van szükség, ugyanis az erőforrás védelme az előfeltétele annak, hogy Európa tengerei és óceánjai a fenntartható gazdagság forrásai legyenek, munkahelyeket teremtsenek és javítsák életünk minőségét. Az EU gazdaságának élénkítéséhez és fellendítéséhez nagyban hozzájárulhat a tengeri környezet hatékony védelme.

E stratégiát 2010-ben vizsgálják felül. A felülvizsgálat a hatodik környezetvédelmi cselekvési program végső értékeléséhez fog kapcsolódni.